

**MAQOLA: PROFILAKTIKA INSPEKTORINING SUD MAJLISLARIDA
"MASOFAVIY" QATNASHISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH**

Muallif: Xamidjonov Mashrabjon Zokirjon o'g'li

ANNOTATSIYA

Profilaktika inspektorlarining sud majlislarida "masofaviy" tarzda qatnashish amaliyoti tushunchasi, mohiyati va o'ziga xos xususiyatlari, Profilaktika inspektorlarining sud majlislarida "masofaviy" tarzda qatnashish amaliyotining bugungi kundagi holati. Profilaktika inspektorlarining sud majlislarida "masofaviy" tarzda qatnashish amaliyoti doirasidagi normalarning amaliyot tahlili hamda ushbu faoliyat doirasida yuritiladigan protsessual xujjatlar, ushbu faoliyatdagi muammo va kamchiliklar, shuningdek, ayrim turdagi mavjud muammo va kamchiliklarni bartaraf etish bo'yicha bir kator takliflar berish.

ANNOTATION

The concept, nature and characteristics of the practice of "remote" participation of preventive inspectors in court sessions, the current state of the practice of "remote" participation of preventive inspectors in court sessions. A practical analysis of the norms within the practice of "remote" participation in court hearings of prevention inspectors, as well as procedural documents maintained within this activity, problems and shortcomings in this activity, as well as a number of proposals to eliminate certain types of existing problems and shortcomings.

Kirish

Zamonaviy texnologiyalar va internetning rivojlanishi bilan birga, masofaviy ishlash va qatnashish amaliyoti joriy etilishi nafaqat ish yuritish, balki sud jarayonlariga ham katta ta'sir ko'rsatdi. Xususan, profilaktika inspektorlari, ularning asosiy vazifasi fuqarolarning huquqiy ongini oshirish va jinoyatlarning oldini olish bo'lganligi bois, sudlarda qatnashishda masofaviy tizimlarning samarali joriy etilishi talab etilmoqda. Bu maqolada profilaktika inspektorining sud majlislarida masofaviy qatnashishini takomillashtirish imkoniyatlari va amaliyotdagi o'zgarishlar tahlil qilinadi.

Masofaviy qatnashishning afzalliklari**Vaqt va joyni tejash**

Masofaviy qatnashish inspektorlarga ish vaqtini samarali tashkil etishga imkon beradi. Ular o'zlari ishlayotgan hududdagi sud majlislarga tezda ulanishlari mumkin, shu bilan birga geografik cheklovlar yo'qoladi. Masofaviy qatnashish, ayniqsa, uzoq joylarda ishlayotgan profilaktika inspektorlari uchun qulaylik yaratadi.

Resurslar va xarajatlarni kamaytirish

Sud majlislari uchun yo‘l xarajatlarini va boshqa tashkiliy xarajatlarni kamaytirish mumkin. Masofaviy qatnashish orqali tashrif buyurish zaruriyati yo‘q, bu esa davlat byudjeti uchun qo‘shimcha tejashni ta'minlaydi.

Tezkor va samarali axborot almashish

Masofaviy tizimlar orqali sudda kerakli hujjatlar va materiallar tezkor tarzda uzatiladi, bu esa sud majlislarining samaradorligini oshiradi. Profilaktika inspektori tomonidan taqdim etilgan ma'lumotlar yoki dalillarni bir zumda baholash va o‘z vaqtida yoritish mumkin.

Pandemiya va favqulodda holatlar sharoitida qatnashish imkoniyati

COVID-19 pandemiyasi davrida masofaviy ishlash tizimi dunyo bo'ylab keng tarqaldi. Sud organlarida masofaviy qatnashish, shu jumladan profilaktika inspektorlari uchun ham samarali yechimga aylandi. Hozirgi kunda ham pandemiya yoki tabiiy ofatlar bo‘lsa, sud jarayonlarining davom ettirilishi masofaviy formatda davom ettirilishi mumkin.

Masofaviy qatnashishda duch kelinadigan muammolar

Texnik muammolar va internet aloqasining sifati

Masofaviy sud majlislariga qatnashishning asosiy qiyinchiligi texnik jihatlariga bog‘liq. Internet aloqasining uzilishi yoki video va audio sifatining pastligi sud jarayonining samaradorligini pasaytirishi mumkin. Bunday holatlar, ayniqsa, murakkab va majburiy dalillarni taqdim etishda muammolar yaratadi.

Sud ishtirokchilarining anonimligi va xavfsizligi

Masofaviy qatnashish jarayonida shaxsiy ma'lumotlarning himoya qilinishi va anonimlik muhim masala bo‘lib qoladi. Sud jarayonlariga masofaviy tarzda qatnashishda ishtirokchilarning shaxsini aniqlash va maxfiy axborotlarni himoya qilishga alohida e'tibor qaratilishi lozim.

Sud jarayonining sifatini ta'minlash

Ba'zan, masofaviy sud majlislarida qatnashish jismoniy ishtirokdan farqli ravishda natijalarni ta'sir qilishi mumkin. Ko‘plab ishtirokchilar uchun yuzma-yuz muloqotdagi kabi samarali va to‘g‘ri qarorlar qabul qilish osonroq bo‘lishi mumkin. Masofaviy qatnashish esa ba'zi hollarda to‘g‘ridan-to‘g‘ri munosabatni cheklashi va qaror qabul qilish jarayoniga salbiy ta'sir ko‘rsatishi mumkin.

Huquqiy va normativ bazaning yetarli emasligi

Masofaviy sud majlislarining to'liq yuridik asoslanganligi va qoidalarining ishlab chiqilishi masalasida hali ko'plab bo'shliqlar mavjud. Sud tizimida masofaviy qatnashish bo'yicha normativ-huquqiy hujjatlar va amaliyotlarni takomillashtirish zarurati mavjud.

Masofaviy qatnashishni takomillashtirish yo'llari Texnologik infratuzilmani yaxshilash

Masofaviy qatnashish uchun zarur bo'lgan texnik imkoniyatlarni ta'minlash lozim. Internet tarmog'ining barqarorligi, video konferensiyalar uchun maxsus dasturlarni joriy etish va hujjatlar almashinish tizimlarini takomillashtirish, sud jarayonlarining sifatini oshirishi mumkin. Shu bilan birga, masofaviy qatnashishda foydalaniladigan texnologiyalarni har bir hududda tekshirish va yangilab borish zarur.

Maxfiylikni ta'minlash

Sud jarayonlarida ishtirok etuvchi barcha tomonlarning maxfiyligi va xavfsizligi ta'minlanishi kerak. Video konferensiyalarni faqat ishtirokchilar uchun ochiq qilish, ma'lumotlar uzatilishi paytida shifrlash texnologiyalaridan foydalanish, axborot xavfsizligini mustahkamlash zarur.

Normativ-huquqiy bazani takomillashtirish

Masofaviy qatnashish uchun mavjud huquqiy asoslarni kuchaytirish kerak. Maxsus qonunlar yoki normativ hujjatlar yordamida sudlarda masofaviy ishlashning huquqiy asoslari mustahkamlanishi lozim. Shu bilan birga, masofaviy qatnashishning barcha tomonlari uchun aniq ko'rsatmalar va me'yorlar ishlab chiqilishi zarur.

O'quv kurslari va treninglar tashkil etish

Profilaktika inspektorlari uchun masofaviy sud majlislarda qatnashish bo'yicha o'quv kurslari va treninglar tashkil etish muhimdir. Ushbu kurslar orqali inspektorlarning texnik imkoniyatlari yaxshilanadi, sud tizimining masofaviy ishlashiga oid bilimlari oshadi. Treninglar tashkil qilish orqali sud jarayonlariga yuqori tayyorlik bilan qatnashish imkoniyatlari yaratilib, ularning samaradorligi oshadi.

Ishtirokchilarning masofaviy qatnashish malakasini oshirish

Profilaktika inspektorlari va sud xodimlari o'rtasida masofaviy qatnashish jarayonlarini yanada soddalashtirish va ularni yanada samarali qilish uchun treninglar va seminarlar o'tkazish lozim. Bu, o'z navbatida, jarayonlarning yanada samarali va aniq bo'lishiga yordam beradi

Xulosa

Profilaktika inspektorlarining sud majlislarda masofaviy qatnashish amaliyoti — bu nafaqat ish faoliyatining samaradorligini oshirish, balki resurslarni tejash, vaqti-vaqti bilan texnologiyalarni joriy etish orqali sud tizimining yanada zamonaviy va rivojlangan bo‘lishini ta’minlaydi. Biroq, ushbu tizimni takomillashtirish uchun texnik va normativ bazaning kuchaytirilishi, xavfsizlikni ta’minlash va ishtirokchilarning malakasini oshirish zarur. Masofaviy qatnashish jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan muammolarni hal qilish uchun doimiy ravishda yangilanish va innovatsiyalar joriy etilishi lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlar milliy bazasi. [http// www.lex.uz](http://www.lex.uz)
2. O‘zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi Akademiyasi darsliklari.Toshkent.2024
3. Alisher Navoiy nomidagi O‘zbekiston Milliy kutubxonasi . <http://natib.uz>